DOMSTOLENS DOM
2. august 1993 *

I sag C-289/91,

angående en anmodning, som Verwaltungsgericht Neustadt a.d. Weinstraße (Forbundsrepublikken Tyskland) i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Klaus Kuhn

mod

Landwirtschaftskammer Rheinland-Pfalz,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 11 i Rådets forordning (EØF) nr. 823/87 af 16. marts 1987 om fastlæggelse af særlige regler for kvalitetsvine fra bestemte dyrkningsområder (EFT L 84, s. 59),

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, O. Due, afdelingsformændene G.C. Rodríguez Iglesias og M. Zuleeg samt dommerne G.F. Mancini, R. Joliet, F.A. Schockweiler, J.C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse, M. Diez de Velasco, P.J.G. Kapteyn og D.A.O. Edward,

generaladvokat: C. Gulmann
justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

* Processprog: tysk.

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Forbundsrepublikken Tysklands regering ved Ministerialrat Ernst Röder og Regierungsdirektor Joachim Karl, begge Forbundsøkonomimisteriet, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Ulrich Wölker, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der er afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 16. december 1992 af sagsøgeren i hovedsagen ved advokat Carlos Schulz-Knappe, Neustadt, Forbundsrepublikken Tyskland og Kommissionen,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 16. februar 1993,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 31. oktober 1991 indgået til Domstolen den 18. november 1991 har Verwaltungsgericht Neustadt a.d. Weinstraße i henhold til EØF-traktatens artikel 177 forlagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 11 i Rådets forordning (EØF) nr. 823/87 af 16. marts 1987 om fastlæggelse af særlige regler for kvalitetsvine fra bestemte dyrkningsområder (EFT L 84, s. 59, herefter benævnt »forordningen«).

2 Dette spørgsmål er blevet rejst under en tvist mellem Klaus Kuhn og Landwirtschaftskammer Rheinland-Pfalz. Tvisten angår K. Kuhn's ansøgning om tildeling af et offentligt kontrolnummer for en af ham produceret mængde vin, som vil give ham ret til at markedsføre denne vin under betegnelsen kvalitetsvin, Heuchelheimer Herrenpfad Kerner Auslese 1989.

3 Det bestemmes i forordningens artikel 11, stk. 1, at medlemsstaterne for hver kvalitetsvin fra bestemte dyrkningsområder (herefter benævnt »kvbd«), og i givet fald efter underområde, kommune eller del af kommune eller efter vinstoksorter, skal fastsætte et hektarudbytte i drue-, druemost- eller vinmængde. Ifølge artikel 11, stk. 2, medfører overskridelse af dette udbytte forbud mod at anvende den ønskede betegnelse for høsten som helhed, medmindre generelle eller individuelle undtagelser er fastsat af medlemsstaterne.

4 Forordningens artikel 11 er i Tyskland gennemført ved § 2a i Weingesetz (vinloven). Denne paragraf foreskriver i stk. 1, at regeringerne i delstaterne skal fastsætte det tilladte hektarudbytte for kvalitetsvine fra bestemte dyrkningsområder og definere dette hektarudbytte som den maksimale mængde vin eller delvis gærende druemost af den enkelte årgang, som må sælges, anvendes eller forædles. Det bestemmes i § 2a, stk. 2, at overstiger høstmængden hos en bedrift den tilladte mængde, kan den overskydende mængde kun sælges, anvendes eller forædles som basisvin til fremstilling af vineddike eller som druesaft. Endelig bestemmes det i § 2a, stk. 3, at den overskydende mængde kan oplagres ud over høståret som udligning for en senere ringere høstmængde og ligeledes kan sælges, anvendes eller forædles i stedet for den tilladte høstmængde fra en anden årgang.

5 K. Kuhn har i henhold til disse bestemmelser ansøgt om tildeling af et offentligt kontrolnummer for 1 500 liter Heuchelheimer Herrenpfad Kerner Auslese 1989. Da Landwirtschaftskammer var af den opfattelse, at 1 425 af disse 1 500 liter var blevet fremstillet under overskridelse af det tilladte hektarudbytte, tildelte det kun K. Kuhn et kontrolnummer for 75 liter. K. Kuhn anlagde herefter sag ved Verwaltungsgericht med påstand om tildeling af et kontrolnummer for den samlede produktion.

6 K. Kuhn har gjort gældende, at § 2a i Weingesetz er uforenelig med forordningens artikel 11, eftersom den tyske lov indfører en markedsføringsbegrænsning, mens artikel 11 tilsigter at begrænse produktionen. Mens den vinavler, som overskrider det tilladte hektarudbytte, i henhold til fællesskabsretten mister retten til at

anvende betegnelsen kvbd for hele sin produktion, angår fortabelsen af denne ret i henhold til tysk lovgivning kun den overskydende del af produktionen. En sådan regel skader fællesskabsbestemmelsens formål, som er at begrænse vinproduktionen for at forbedre kvaliteten. Da den tyske lov er uforenelig med fællesskabsretten, kan den ikke anvendes på ham. Da forordningens artikel 11 ikke er umiddelbart anvendelig, foreligger der en retlig lakune, således at der ikke over for en ansøgning om anvendelse af betegnelsen kvbd kan påberåbes nogen retsforskrift.

7 Verwaltungsgericht, der nærer samme tvivl som K. Kuhn, har udsat sagen på Domstolens besvarelse af følgende præjudicielle spørgsmål:

»Kan artikel 11 i forordning (EØF) nr. 823/87 fortolkes således, at den ordning, som er fastsat under henvisning hertil i Weingesetz' § 2a, stk. 1, 2 og 3 (den tyske vinlov) — indført ved Sechstes Gesetz zur Änderung des Weingesetzes af 11. juli 1989 (BGBl. I, s. 1424, sjette lov om ændring af vinloven) og ændret ved Gesetz zur Änderung des Weingesetzes und des Weinwirtschaftsgesetzes af 30. august 1990 (BGBl. I, s. 1863, lov om ændring af vinloven og loven om handel med vin) — er lovlig?«

8 Verwaltungsgericht har i forlæggelseskendelsen givet udtryk for den opfattelse, at nægtelsen af at tildele K. Kuhn et kontrolnummer kun er begrundet, såfremt fastsættelsen af hektarudbyttet som forudsætning for eksistensen af en overskydende mængde efter § 2a i Weingesetz og den af Land Rheinland-Pfalz herom udstedte lovgivning, er forenelig med trinhøjere fællesskabsret. Såfremt det ikke er tilfældet, skal K. Kuhn gives medhold; da nationale love, som ikke er forenelige med trinhøjere fællesskabsret, ikke kan finde anvendelse, ville § 2a i Weingesetz, sammenholdt med den relevante delstatslovgivning, ikke kunne gøres gældende over for ham.

9 Verwaltungsgericht har under denne synsvinkel forelagt Domstolen spørgsmålet om, hvorvidt § 2a i Weingesetz er lovlig.

10 Det bemærkes, at det i forbindelse med proceduren i henhold til traktatens artikel 177 ikke tilkommer Domstolen at træffe afgørelse om en national ordnings forenelighed med fællesskabsrettens bestemmelser. Det tilkommer imidlertid Domstolen at forsyne den nationale ret med alle de elementer vedrørende fortolkningen af fællesskabsretten, som er nødvendige for at gøre det muligt for den at træffe afgørelse i hovedsagen.

11 I den foreliggende sag angår K. Kuhn's ansøgning kun administrationens afslag på at tildele ham et kontrolnummer, som vil gøre det muligt for ham under betegnelsen kvbd at markedsføre den del af hans produktion, som overskrider det hektarudbytte, der er fastsat i den nationale lovgivning i henhold til forordningens artikel 11, stk. 1.

12 Det fremgår dog af ordlyden af forordningens artikel 11, stk. 2, at denne bestemmelse i det mindste forbyder, at en produktion, som overskrider det ved nationale retsforskrifter fastsatte hektarudbytte, markedsføres som kvbd.

13 Det er derfor tilstrækkeligt at besvare det præjudicielle spørgsmål med, at forordningens artikel 11 skal fortolkes således, at vinmængder, som overskrider det af medlemsstaten fastsatte hektarudbytte, i intet tilfælde kan markedsføres som kvbd.

Sagens omkostninger

14 De udgifter, der er afholdt af den tyske regering og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Verwaltungsgericht Neustadt a.d. Weinstraße ved kendelse af 31. oktober 1991, for ret:

Artikel 11 i Rådets forordning (EØF) nr. 823/87 af 16. marts 1987 om fastlæggelse af særlige regler for kvalitetsvine fra bestemte dyrkningsområder skal fortolkes således, at vinmængder, som overskrider det af medlemsstaten fastsatte hektarudbytte, i intet tilfælde kan markedsføres som kvalitetsvin fra bestemte dyrkningsområder (kvbd).

Due Rodríguez Iglesias Zuleeg Mancini

Joliet Schockweiler Moitinho de Almeida

Grévisse Diez de Velasco Kapteyn Edward

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 2. august 1993.

J.-G. Giraud O. Due

Justitssekretær Præsident